

Martha Bibescu -pictură de Giovanni Boldini (1842–1931).

Martha BIBESCU

SCENOGRAFIE

Despre costumul de teatru

La Paris, una dintre creatoarele de modă mi-a mărturisit că preferă să îmbrace actrițe; nu mă miră; alegerea e explicabilă: între femeia care urmează să fie văzută de departe, de către toată lumea, și aceea care va fi văzută de aproape, de câțiva doar, artistul nu va ezita. Teatrul le așază pe unele femei în adevăratul lor loc; acela al reginelor; scena izolează și dă grandoare; a urca pe scândură înseamnă a urca, în acel moment, treptele tronului sau ale eșafodului; platforma de joc înalță actorul și servește drept soclu statuii însuflețite. Mă gândeam la aceasta, văzând-o pe Edwige Feuillere în rolul Împărătesei Singurătății, din drama lui Cocteau; ea a recreat modelul genului; toate reginele vor dori să-i semene. Frumusețea unei parăzi de curte, a unei procesiuni sau a unei prezentări de manechine vine din faptul că aici rochiile se văd una câte una.

O mulțime, chiar elegantă, nu e niciodată decât o mulțime, adică ceva confuz din care orice distincție este, din capul locului, exclusă. Am văzut femei, care-și inaugurau cea mai frumoasă rochie în seara vreunui dineu de gală, venind dinadins cu întârziere pentru a apărea singure și pentru a-și face astfel ceea ce se numește o intrare. Nu vorbesc despre mine, care sunt din fire nepunctuală. De când nu mai există o suverană în Franța – și strada de la Paix visează încă la ultima, fermecătoarea Eugénie de Montijo – la Paris moda e lansată de către reginele teatrului. Și e normal ca o mare croitoreasă să aibă grijă să-și asigure, înainte de toate, clientela acestora, cea mai restrânsă, dar și cea care va încânta cel mai mare număr de oameni în timpul unei seri.

„Tout Paris, pour Chimène a les yeux de Rodrigue”.

Dacă fiica lui don Gomez, în loc să se afle pe scenă, ar sta într-un fotoliu de orchestră, ea n-ar fi văzută decât de vecinul din dreapta și de vecinul din stânga; cel așezat în spatele ei ar ruga-o, fără îndoială, să-și turtească puțin coafura și toată grația ei ar fi pierdută pentru restul asistenței. Pe scenă, dragostea, arta și moda se întâlnesc. Să izolezi o femeie; să n-o vezi decât pe ea; să o alegi dintre toate celelalte; să o preaslăvești; să faci din ea ținta vânătorului și obârșia visului; să o desparți de restul muritorilor; asta nu o poate face decât îndrăgostitul, dramaturgul și croitorul. „Ea, și numai ea”, „Ea, și numai ea” e deviza înscrisă de o sută de ori pe minunata tapiserie de la Beaune și pe afișele unde apare numele magic al vedetei. „Aultre n'aurai que ma Dame Isabelle”: acesta a fost strigătul de luptă ales de seneșalul casei princiare de Champagne, după ce a primit de la singura iubire a vieții lui inelul ce purta misterioasa inscripție: „Hors Dieu et cet Annel, n'aurai point d'autre amour”.